

Signalizačná správa

Témou najnovšej signalizačnej správy bude priblíženie podkopáča špirálového (*Leucoptera malifoliella*), podkopáča ovocného (*Lyonetia clerkella*), vrtivky čerešňovej (*Rhagoletis cerasi*), kvetárky kapustovej (*Delia brassicae*) a upozornenie na nálety obalovačov a na vznik peronospóry viniča.

Upozorňujeme, že začiatkom mája pozorujeme zvýšené riziko obdobia škodlivosti **podkopáčikov**, keďže dochádza k liahnutiu a rojeniu imág (dospelých jedincov). Podkopáčky zaraďujeme medzi tzv. mínujúcich škodcov, ktoré začínajú lietať po odkvitnutí hlavne jabloní. Hospodárske škody môžu vzniknúť predovšetkým v teplejších oblastiach Slovenska (okresy Dunajská Streda, Komárno a juh okresov Galanta, Šaľa a Nové Zámky). Na ostatnom území Slovenska pozorujeme škody, ktoré sú zanedbateľné. Samičky škodcu kladú vajíčka jednotlivo na spodnú stranu listov. Následne larvy prenikajú do listov, kde vyhlodávajú vnútorné pletivá. Škodca sa pohybuje dokola a z toho dôvodu je ich trus uložený v tvare tzv. špirály (viditeľná voľným okom). Počas roka majú v našich podmienkach 2-3 generácie. Škodcovia dokážu prezimovať v štádiu kukiel, ktoré sú uložené v kokónoch (pripevnené na kôre alebo konároch). Ochrana je najdôležitejšia pri prvej a druhej generácii. V rámci chemickej ochrany môžeme využiť nasledujúce autorizované insekticídy: Affirm (účinná látka emamectín), Karate Zeon 5 CS aj v malospotrebitel'skom balení (MB), Karathe Zeon 5CS, Ninja Zeon 5 CS, Sentinel, Vaztak Pro a iba v MB balení Samuraj (lambda-cyhalothrin), Neemazal_T_S (azadirachtin, aj v MB), Spintor (aj v MB) a Nexsuba (spinosad).

Vrtivka čerešňová je najvýznamnejší škodca čerešní. Larvy spôsobujú červivosť plodov (čerešne alebo višne). Škodí niekoľko týždňov po odkvitnutí hostiteľských rastlín. Škodca má 1 generáciu za rok. Prezimovať dokáže v pôde v štádiu kukly. Dobrou pomôckou na určenie správneho termínu ošetrenia je sledovanie bazy čiernej (*Sambucus nigra*). Približne 3 dni po začiatku kvitnutia bazy sa môže vykonať postrek.

Na sledovanie rojenia a odchyt imág sa používajú pomocné prípravky Arboband a iba v MB balení Floraband, Chemstop spray, Lepové dosky - biele vonkajšie, Lepové dosky - modré interiérové, Lepové dosky - žlté interiérové, Lepové dosky - žlté vonkajšie, Lepové šípky - žlté interiérové, Prípravok na ochranu stromov v spreji, Vermifix - lepidlo v spreji na ochranu stromov a rastlín a Floraself (do 12.8.2024). Arboband-lepové dosky žlté a Žlté sférické lapače sú dostupné aj v MB. Všetky uvedené pomocné prípravky majú účinnú látku polyolefíny. Využiť sa môžu aj insekticídy Decis EW 50, Decis Forte, Decis Protech (aj v MB), Delta EW 50, Dinastia a iba v MB balení Sanium Ultra (deltamethrin), Exirel (cyantraniliprole), iba v MB balení Vošky-molice stop a Mospilan 20 SP (acetamiprid) a tiež bioagens Nema-Care (so živými makroorganizmami *Steinernema carpocapsae* a *Steinernema feltiae*) dostupný aj v MB. Na primeranú ochranu postačuje 1 ošetrenie. Ošetrojú sa poloneskoré a neskoré odrody (nie „májovky“). Nevyhnutné je dodržať hygienickú ochrannú dobu pred zberom plodov.

Kvetárka kapustová poškodzuje priesady kapustovej zeleniny. Počas suchého počasia sú škody najviac viditeľné. Preventívna ochrana spočíva v správnom striedaní plodín, ničení burín a tiež v odstraňovaní poškodených rastlín s larvami v predošlom roku. Na sledovanie rojenia a odchyt imág sa používajú pomocné prípravky Arboband-lepové dosky biele, Biele lepové doštičky (polyolefíny) a Stopset B (polypropylén), všetky sú dostupné aj v MB. Ochranné opatrenia majú opodstatnenie v prípade opakovaných silných výskytov, ktoré boli zaznamenané v predchádzajúcich rokoch. Využiť sa môžu insekticídy Belem 0,8 MG (cypermethrin), ktorý sa aplikuje pri výsadbe do pôdy, ďalej prípravky Benevia (cyantraniliprole), Buteo start (flupyradifurone), Delmetros 100 SC, Deltik 100 SC, Koron 100

SC (deltamethrin) a bioagens Nema-care (so živými makroorganizmami *Steinernema carpocapsae* a *Steinernema feltiae*) dostupný aj v MB.

Upozorňujeme, že momentálne mierne stúpajú **nálety obalovačov** ovocných druhov stromov. Vzhľadom na predpokladané ustálené počasie počas najbližších 10 dní je predpoklad rovnomerného rojenia. Nie je momentálne možné spoľahlivo určiť termín ochrany.

Vinohradníkov najmä na západnom Slovensku upozorňujeme, že sú splnené predpoklady pre vznik peronospóry viniča. Vzhľadom na očakávané vyššie zrážky odporúčame 2 ošetrenia proti tejto chorobe pred kvitnutím viniča.

Ing. Maroš Lučaj

ÚKSÚP – OOR

06.05.2024